



Na podlagi določil 39. člena Zakona o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1, Uradni list RS, št. 43/2011) in določil Zakona o varstvu pred požarom (ZVPoz UPB-1, Uradni list RS, št. 03/07 s spremembami) sklepata stranki:

med naročnikom: NACIONALNI LABORATORIJ ZA ZDRAVJE OKOLJE IN HRANO (v nadaljevanju NLZOH), **Prvomajska ulica 1, 2000 Maribor**

in

izvajalcem del oz. pogodbenikom:

PISNI SPORAZUM

o skupnih ukrepih za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom ter varovanja okolja na skupnem delovišču:

(naziv projekta, servisa, pogodbe, ...)

1. člen

Ta sporazum je dokument, ki ga je potrebno skleniti ne glede na to, ali je za posamezno delovišče izdelan Varnostni načrt, Program varnostnih ukrepov ali katerekoli drug dokument, v katerem so opisani varnostni ukrepi. Velja za vse lokacije NLZOH.

S tem sporazumom se določajo skupni varnostni ukrepi, skupna organizacija izvajanja varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom, pravice in obveznosti delavcev pogodbenikov (odgovorne osebe posameznih podjetij, vodij lokacij in oddelkov, skrbnikov delovne opreme, odgovorne osebe za koordinacijo ter kontrolo izvajanja varnostnih ukrepov in normativov na skupnih deloviščih NLZOH).

2. člen

Vsak udeleženec tega sporazuma je odgovoren za lastno organizacijo varnega dela na skupnem delovišču in za upoštevanje splošnih pravil NLZOH ves čas, ko dogovorjena dela trajajo, predvsem pa za izvajanje skupnih varnostnih ukrepov, ki izhajajo iz lastnih tehnologij dela.

Izvajalec mora svoje delavce poučiti o ukrepih za varno izvedbo del in o splošnih pravilih NLZOH.

3. člen

Vsak udeleženec je dolžan izvajati dela na način, s katerim ne ogroža svojo varnost in varnost drugih delavcev ter okolice.

4. člen

Naročnik določa kot **delavca – koordinatorja (vodja lokacije, vodja oddelka, skrbnika delovne opreme, vzdrževalca, odgovorno osebo za varnost in zdravje pri delu)**, ki zagotavlja usklajeno izvajanje ukrepov, določenih s tem pisnim sporazumom

Mihaela Kastelic; 04 20 17 112; SSS – TS

Natalija Pelko Govedič 03 42 51 74 SSS - TS



(ime in priimek, delovna enota, delovno mesto)

Imenovani delavec ima odgovornost in obveznost, da:

- Od odgovornih vodij izvajalcev zahteva, da pravočasno, pred začetkom posameznih del, medsebojno usklajujejo ukrepe za varovanje vseh delavcev na skupnem delovišču. Opredeli varnostne ukrepe za odpravo tveganj.
- Usklajuje skupne varnostne ukrepe med izvajalci na skupnem delovišču in nadzira izpolnjevanje dogovorjenih ukrepov.
- Skrbi za obveščanje odgovornih oseb o aktivnostih na objektu, ki vplivajo na področje varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom in varovanje okolja.
- Zahteva, da odgovorna oseba, ki je določena in pooblaščen s strani izvajalca, ustavi ali prekine delo, če delavci njenega podjetja ne izpolnjujejo splošnih in posebej dogovorjenih varnostnih ukrepov in če bi bilo takšno ravnanje lahko nevarno za zdravje ali celo življenje delavcev na delovišču oz. bi lahko povzročilo materialno škodo.
- O ponavljajočih se kršitvah obvesti strokovnega delavca, ki je pri izvajalcu odgovoren za varnost in zdravje pri delu, po potrebi pa tudi inšpekcijo dela.
- Pregleda dokumentacijo izvajalcev del, npr. delovno dokumentacijo o varnosti in zdravju pri delu, elaborat iz varstva pri delu za posamezne projekte, projektno dokumentacijo, dnevnik del, pripadajoča navodila ipd.
- Ukrepa v primeru nezgode v skladu z navodili.

5. člen

Pogodbenik (izvajalec del) določa s svoje strani **delavca – odgovorno osebo** ki zagotavlja usklajeno izvajanje ukrepov, določenih s pisnim sporazumom:

(ime in priimek, delovna enota, delovno mesto)

Odgovorna oseba ima odgovornost in obveznost, da:

- Zagotovi, da so vsi delavci pred začetkom del na delovišču ali na območju družbe seznanjeni z aktualnimi ukrepi in navodil NLZOH-ja.
- Zagotovi, da so delavci pred začetkom del poučeni o nevarnostih na delovnem mestu in seznanjeni z vsebino posameznega sporazuma.
- Usklajuje, izvaja in nadzira predpisane in dogovorjene ukrepe varstva in zdravja pri delu na skupnem delovišču,
- V primeru neposredne nevarnosti za nezgodo, kršitev varnostnih ukrepov na delovišču in v primeru, ko delavci s svojim delom ogrožajo varnost drugih izvajalcev, takoj ustavi delo, obvesti koordinatorja in odgovorno osebo za varnost in zdravje pri delu (npr. poškodbe na električni inštalaciji, plinski napeljavi, ...).
- Z območja NLZOH-ja odstrani delavca, ki del noče izvajati v skladu s splošnimi in aktualnimi navodili ali je pod vplivom alkohola sli drugih psihoaktivnih substanc.
- Koordinatorju (naročniku del) dostavi poimenski seznam delavcev izvajalca del.
- Ukrepa v primeru nezgode v skladu z navodili.
- Poskrbi za pravilen / dogovorjen način ravnanja z odpadki.

Ukrepi in navodila za zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu, varstva pred požarom in varovanja okolja

6. člen

Vstop posameznika ali skupine delavcev odobri koordinator oziroma naročnik del na podlagi seznama delavcev, ki ga odgovorna oseba pogodbenika preda ob prvem prihodu na območje NLZOH.

Vstop pogodbenika na območje delovišča brez dovoljenja je strogo prepovedan.



Pogodbenika se vedno registrira in spremlja pri izvedbi naloge. Pogodbenik sme stopiti na delovišče šele, ko prejme naročilnico in podpiše OBR-II-NLZOH-VPD-10 Pisni sporazum o skupnih varnostnih ukrepih na skupnem delovišču, ki se ga izroči ob izdani naročilnici oz. ob neposrednem sprejemu na lokaciji ter OBR-II NLZOH-VPD-11 Dovolilnica za izvajanje vročih del (v primeru, da bo na lokaciji izvajal omenjena dela).

Delavci pogodbenika so dolžni upoštevati varnostna navodila za gibanje oseb po podjetju predvsem pa:

- Po registraciji oz. pri izvajanju del stopajo v objekte, v kolikor je le mogoče skozi stranka vrata in gredo po najkrajši poti do delovišča, da se s tem čim manj ogroža zaposlene in obiskovalce na objektu.
- V objektih in v okolici objektov NLZOH je strogo prepovedano kajenje v skladu s Požarnimi redi po posameznih lokacijah.
- Požarna straža se v objektih NLZOH sme izvajati le z ustrezno usposobljenimi gasilci, ki to izkažejo s potrdilom.

Parkiranje vozil je prepovedano:

- na transportnih poteh,
- na intervencijskih poteh za gasilce in reševalce,
- na območjih energetske naprave,
- na območju pretakanja nevarnih snovi.

7. člen

Odgovorne osebe izvajalcev del morajo skrbeti za opremljenost delavcev z osebno varovalno opremo (v nadaljevanju OVO) in za njeno dosledno, pravilno in namensko uporabo.

Če delavec pri svojem delu noče uporabljati osebne varovalne opreme ali je ne uporablja namensko, ga mora odgovorna oseba odstraniti z dela in delovišča.

V NLZOH je obvezna uporaba:

- Varovalnih čevljev (s kovinsko kapico pri vseh delih, kjer obstaja nevarnost stisnjenja prstov na nogi, obstaja nevarnost zdrsa) po standardu SIST EN 20345.
- Varovalnih očal (kjer obstaja nevarnost poškodb oči, npr. pri delu s čistili, kemikalijami, odletavajočimi delci, ...) po standardu SIST EN 166.
- Varovalne čelade (pri gradbenih delih in montažnih delih na višini, v globini, utesnjeni prostori, ...) po standardu SIST EN 397.
- Zaščitne rokavice (kjer obstaja nevarnost poškodb kože na rokah pri delu s čistili) po standardu SIST EN 374.
- Varovalni pas z vso pripadajočo opremo (pri gradbenih in montažnih delih na višini in v globini) po standardu SIST EN 361, EN 355 in EN 362.
- Uporabljati vso tisto osebno varovalno opremo, ki varuje pred izpostavljenimi dejavniki tveganja (kemični, biološki, fizikalni, ...).

8. člen

Kot dela na višini se smatrajo vsa gradbena, montažna in vzdrževalna dela na odrih, podestih in gradbenih konstrukcijah višje od 1,0 m, kjer delovno mesto ni zavarovano pred padcem z višine.

Pogodbenik mora zagotoviti sledeče ukrepe varstva pri delu:

- Zaposleni morajo biti zdravstveno sposobni za delo na višini.
- Zaposleni morajo biti poučeni o varstvu pri delu in seznanjeni s tveganji za delo na višini.
- Uporabljati ustrezne lestve.
- Območje dela na višini mora biti zavarovano in označeno z varnostnimi znaki.
- Strešne odprtine mora z lovilnimi mrežami zavarovati pred padcem z višine.



- Orodje in oprema, ki jo uporabljajo za delo na višini mora biti zavarovana pred padcem v globino.

9. člen

Postopek **zakleni – označi** je namenjen preprečevanju nezgod pri delu, katerih vzrok so vzdrževanje, tehnične nastavitve, odpravljanje tehnoloških zastojev, ..., zaradi sproščanja ali prenosa nezavarovane energije (električne, mehanske, pnevmatske, hidravlične, toplotne, kemične, ...) in posega v nevarno območje stroja ali naprave, ki ni v skladu s tehnološkim postopkom. Postopek določa načine, kako preprečiti nepričakovane nevarne gibe strojnih delov ali nepredvideni zagon stroja ali naprave in sicer:

- Delovno opremo pripraviti na zaustavitev. Izvajalec postopka mora pridobiti Tehnična navodila za delovno opremo, poznati njegovo delovanje opreme, vrsto energij, mesta priklopa in dovoda energij, nevarnosti energij, ki poganjajo opremo in metode kontrole prisotnosti energij.
- Prekinitev dovoda virov energij. Izvajalec izključi glavno stikalo in zapre vse ventile za dovod medijev po cevni inštalacijah. Vsi viri energij, ki poganjajo stroj morajo biti prekinjeni – energijsko izoliran stroj.
- Namestitev opozorilnih oznak. Po prekinitvi dovoda vseh energij, je potrebno glavna stikala in ventile cevni inštalacij zakleniti in označiti z opozorilnimi oznakami.
- Kontrola shranjene energije. Vsak vir energije v sistemu delovanja delovne opreme mora biti sproščen (izpusti stisnjen zrak ali paro, ohladi vroče medije in dele stroja, sprost napete vzmeti, podpri dvignjeno ali visečo opremo ali dela aparata, prezračijo cevovode v katerih so bili nevarni mediji, izperi cevovode od nevarnih snovi, v spojke cevovodov namesti zaslonke, ...).
- Preveriti, če so zaustavljeni gibajoči se deli delovne opreme.
- Ozemljiti ohišja delovne opreme . sprosti vse potencialne električne naboje.
- Po končanem delu se postopek **Zakleni – Označi** opravi v obratnem zaporedju dela. V primeru nasilne odstranitve opreme za zaklepanje je potrebno obvestiti koordinatorja in odgovorno osebo za varnost in zdravje pri delu.

10. člen

Pogodbenik mora upoštevati splošno veljavna pravila in standarde varstva pred požarom, ki zmanjšujejo tveganje za požar in eksplozijo, upoštevati Požarne rede in posebne zahteve požarnega varstva:

- Na območju NLZOH velja stroga prepoved kajenja.
- Na območju družbe naročnika velja splošna prepoved vročih del in uporaba iskrečega orodja, razen v delavnicah oziroma prostorih, ki so tem delom prilagojena.
- Za izvajanje vročih del, uporabo odprtega ognja in iskrečega orodja mora izvajalec del pridobiti Dovolilnico za izvajanje vročih del. Naročnik in izvajalec vročih del obvestita odgovorno osebo varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom, da se bodo izvajali omenjeni postopki dela. Za dovolilnico oziroma za izvajanje požarne straže vodja vzdrževalni del zaprosi, ko se bodo dela izvajala v prostoru, kjer obstaja nevarnost za nastanek požara in ni posebej temu prilagojen.

Izvajalec del mora zagotoviti požarno stražo (gasilce) kjer se vari, uporablja odprt plamen ali orodje, ki pri uporabi proizvaja iskre; v prostoru, ki je nevaren za požar in ni posebej prilagojen za ta opravila. S tem dokumentom ga predhodno obvesti vodja vzdrževanja.

Izvajalec del s prevzemom dovolilnice za izvajanje vročih del prevzame odgovornost za vsestransko varnost med izvajanjem del.

Dovoljenje velja za dan, ko je izdano oziroma do spremembe pogojev pod katerimi je izdano. Požarno stražo lahko opravljajo le gasilci.

Splošna načela:

- Koordinator naročnika mora biti obveščen o vseh delih z odprtim plamenom.
- Zagotoviti je potrebno preventivne ukrepe varstva pred požarom in sicer pred, med in po izvajanju vročih del.



- Potrebno je zavarovati gorljive nosilne konstrukcije in predelne stene ter odprtine v njih.
- Na delovišču morajo biti, v kolikor je potrebno, negorljive prevleke in pregrinjala za preprečitev širjenja isker. Širjenje isker se lahko prepreči tudi s prenosnimi negorljivimi stenami.
- Električne kable v bližini izvajanja vročih del zavaruje z mokrimi prevlekami ali negorljivimi pregrinjali.
- Preprečiti prehod toplote v sosednje prostore preko cevi, ventilacijskih kanalov, ...
- Prepričati se, da je delovišče oskrbljeno z vsaj enim prenosnim gasilnim aparatom v oddaljenosti največ 10 m.
- Če je potrebno na območju izvajanja vročih del vršiti izmere koncentracije vnetljivih plinov in poskrbet za prezračevanje.
- Če obstaja možnost, da bi med izvajanjem vročih del zaradi vročine ali dima sprožil požarni alarm, izključi (vodja vzdrževalnih del) avtomatski javljalik samo za tisti prostor, kjer se dela izvajajo. Izklop sistemov mora odobriti pooblaščen oseba (odgovorna oseba za varstvo pred požarom).
- Upoštevanje je potrebno navodila za rokovanje in uporabo plinskih tlačnih posod (npr. acetilena, kisika, ...).

11. člen

Ukrepi in navodila za varstvo okolja:

V primeru, da zunanji izvajalec – pogodbenik pri izvajanju del uporablja nevarne snovi (npr. eksplozivne, oksidativne, vnetljive, jedke, strupene (strupene, mutagene, rakotvorne, teratogene), dražljive ter zdravju škodljive snovi je potrebno upoštevati naslednje:

- Z nevarnimi snovmi je potrebno ravnati v skladu z navodili proizvajalca, ki so podana v varnostnem listu ter navodilih na etiketah embalaže.
- Zaposleni morajo biti usposobljeni za varno delo z nevarnimi snovmi.
- Vse posode z nevarnimi snovmi morajo biti pravilno označene.
- V primeru razlitja nevarne snovi je potrebno uporabiti sredstva za vpijanje ter obvestiti center za obveščanje (112) in odgovorno osebo za varnost in zdravje pri delu.
- Na delovišču je dovoljeno hraniti le količino nevarnih snovi, ki so potrebne za en dan.
- Skladiščenje nevarnih snovi na področju NLZOH je dovoljeno samo po predhodnem dogovoru in uskladitvi z odgovorno osebo za varnost in zdravje pri delu in vodjo vzdrževalnih del, koordinatorjem ter naročnikom del.
- Pri uporabi nevarnih snovi, le te ne smejo ogrožati zaposlenih v NLZOH.
- Nevarne odpadke (olja, topila, lepila, ...) mora izvajalec zbirati ločeno ter jih odstraniti v skladu z veljavno zakonodajo.
- Za večje količine odpadkov mora izvajalec sam pripraviti kontejnerje, ter vanje zbirati odpadke in poskrbeti za njihovo odstranjevanje. Ta dogovor naj bo sklenjen že ob pripravi naročila zahtevka za delo.
- Prepovedano je zlivanje nevarnih snovi v kanalizacijo.
- Hrupna dela se izvajajo z vidika varovanja okolja (ljudi v okolici objektov) izključno v dnevnem času.

12. člen

Ukrepi in navodila v primeru nezgode pri delu oziroma drugega nevarnega dogodka:

- o Nezgoda pri delu:
 - Omogočiti varno posredovanje (odpraviti tveganj in vire nevarnosti),
 - Nuditi prvo pomoč poškodovancu in nenadno zbolelemu delavcu: prvo pomoč so dolžni nuditi vsi zaposleni.
 - Zavarovati kraj nezgode (v primeru težjih poškodb pri delu mora delovno mesto ostati nespremenjeno – zaradi raziskave nezgode s strani inšpektorja in policije).
 - Obvestiti direktorico in odgovorno osebo za varnost in zdravje pri delu.
 - Pogodbenik oziroma očitvidci morajo sodelovati pri rekonstrukciji in raziskavi nezgode. Za lažje poškodbe pri delu mora imeti izvajalec del omarico oziroma torbo prve



pomoči z vsem predpisanim sanitetnim materialom. Vodja del mora o teh poškodbah voditi posebno evidenco. O težjih poškodbah je vodja del izvajalca dolžan obveščati reševalno postajo in ustrezne državne organe.

- Zunanje izvajalce pri delu vedno spremlja oseba, ki je v ta namen določena s strani vodje službe ETS, vodje lokacije, vodje oddelka oziroma naročnik storitve.
- Ukrepi v primeru požara
 - Izvajalec del mora takoj pristopiti k izvajanju gašenja (manjši požari), če s tem ne ogrožate sebe.
 - Obvestiti o požaru (gasilce – 112, zaposlene delavce, vse, ki se nahajajo v objektu). Na št. 112 pokliče tudi, če se je avtomatsko ali ročno vključil požarni alarm.
 - Rešiti vse, ki so v nevarnosti.

Obveznosti izvajalca

13. člen

Izvajalec zagotavlja, da so delavci, ki bodo izvajali dela na območju naročnika:

- teoretično in praktično poučeni o varnosti pri delu,
- imajo opravljen zdravniški pregled in so sposobni opravljanja delovne naloge,
- poučeni o varstvu pred požarom in preventivnih ukrepih za zagotavljanje varstva pred požarom.

14. člen

Izvajalec zagotavlja, da je delovna oprema, ki jo delavci uporabljajo varna, redno servisirana in pregledana s strani pooblaščenih institucij in so delavci usposobljeni za njeno varno uporabo.

15. člen

Izvajalec bo z rednim nadzorom skrbel, da bodo njegovi delavci upoštevali navodila in ukrepe, ki jih bo posredoval naročnik oz. odgovorna oseba za koordinacijo skupnih ukrepov. Delovno opremo in čistila bodo delavci hranili le v prostorih, ki jih bo določil naročnik. Odpadke zbrane pri naročniku, bodo odlagali v posode oz. na odlagališče, ki ga določi naročnik. V primeru, da pri naročniku nastajajo tudi posebni oz. nevarni odpadki, bodo upoštevana dodatna navodila naročnika.

16. člen

Delavci izvajalca so dolžni upoštevati pravila varstva pred požarom, ki jih bo posredoval naročnik. Kajenje in uporaba odprtega ognja oz. orodja, ki povzroča iskre je na območju naročnika prepovedana. Prepovedana je tudi uporaba grelnih teles ali svetil, ki bi zaradi visoke površinske temperature lahko povzročila požar in eksplozijo.

Če delavci izvajalca zapuščajo prostore naročnika zadnji, so dolžni preveriti, če so izklopljene luči, grelna telesa, zaprte vodovodne pipe, vključena alarmna naprava in izključen vsak element, ki bi lahko povzročil požar ali drugo škodo.

Obveznosti naročnika

17. člen

Naročnik mora zagotoviti vse zakonsko predpisane pogoje, da bo delo delavcev izvajalca v prostorih oz. na območju podjetja naročnika varno in sicer:

- zagotoviti, da so prostori, vhodi, prehodi, in stopnišča varni in ustrezno označeni,
- zagotoviti, da so električne inštalacije in električna oprema brezhibne in periodično pregledane s strani pooblaščenih oseb,



- delavcem izvajalca mora glede na obseg dela in število izvajalcev zagotoviti prostore za hrambo, vodenje delovne dokumentacije ter garderobne prostore, delovno opremo in čistilna sredstva.
- poskrbeti mora za ustrezna odlagališča in posode za odlaganje zbranih odpadkov,
- delavcem izvajalca omogočiti dostop do opreme za prvo pomoč,
- seznaniti delavce izvajalca z vsebino požarnega reda, izvlečkom požarnega reda, veljavnim hišnim redom, požarno nevarnimi deli objekta ter opreme in energetskimi viri (lokacija glavne plinske pipe, glavna električna omara).

18. člen

Naročnik je izvajalca dolžan seznaniti in poučiti o morebitnih posebnih nevarnostih, ki bi lahko ogrozili varnost delavcev (npr. nevarnost vdihovanja hlapov nevarnih snovi, sevanje ...) z namenom izvajanja ustreznih varnostnih ukrepov.

Izvajalca se opozarja na naslednje posebne nevarnosti v objektu naročnika:

- prisotnost plinov,
- prisotnost nevarnih kemikalij,
- prisotnost bioloških dejavnikov tveganja.

19. člen

Naročnik mora omogočiti in določiti mesta za dostop do električnih priključkov in virov vode, ki jih delavci izvajalca potrebujejo in zagotoviti, da so le-ti varni.

20. člen

Naročnik oz. od njega pooblaščen odgovorna oseba za koordinacijo skupnih varnostnih ukrepov je v primeru, da delavci izvajalca ne upoštevajo pravil varnosti dolžna le te opozoriti, če pa s svojo dejavnostjo ogrožajo sebe ali druge pa prekiniti delo. V vsakem primeru mora obvestiti odgovorno osebo izvajalca.

21. člen

Naročnik, ki izpolnjuje pogoje za izvajanje evakuacije iz objekta ob požaru, v praktično usposabljanje vključi delavce izvajalca. Zapis o tem hrani naročnik, kopijo posreduje izvajalcu.

22. člen

Vsaka stranka je dolžna sprejeti in podpisati pisni sporazum ob podpisu pogodbe o izvajanju del ali najkasneje pred začetkom dela izvajalca v prostorih ali na območju naročnika.

23. člen

Pisni sporazum je napisan v dveh enakih izvodih od katerih enega prejme naročnik in drugega izvajalec ter velja dokler stranki izvajata delo na skupnem delovišču opredeljenem v tem sporazumu.

Kraj in datum: _____

Izvajalec:

Žig in podpis

Naročnik:

Žig in podpis

NLZOH
Direktorica